

بهزیستی و سازمان فنی حرفه‌ای کاهش پیدا کرده است، در نتیجه ما نتوانستیم نتایج کافی دریافت کنیم.»

❖ اشتغال ناپایدار

وی در مورد مشکلاتی که با وجود تأسیس خانه محلات حل نشده می‌گوید: «عدم امکان ایجاد اشتغال مناسب پس از آموزش یکی از مشکلات موجود است. در این مسیر امکان برقراری ارتباط مناسب بین تولیدکنندگان و بازار ایجاد نشد به‌طور مثال ما در بحث آموزش خیاطی را به بانوان یاد دادیم و عده‌ای در تولیدی‌ها مشغول به کار شدند اما اینکه شهرداری یک تولیدی ایجاد کند، نه چنین اتفاقی نیافتاده است، بعضاً امکان کار بوده ولی ما در ایجاد اشتغال موفق نبودیم.» طالبان ادامه می‌دهد: «در بحث آموزش کشت قارچ افرادی را داشتیم که در ورود به بازار کار موفق شدند، در زمینه چرم‌دوزی چند نفر توانستند وارد بازار کار شوند اما اینکه آموزش‌ها منتج به نتیجه شود به خودشان بستگی دارد، به نوع کاری بستگی دارد که مطابق با سلیقه شهری در اختیارشان قرار می‌گیرد.»

❖ زمینی برای پیش‌بینی مدرسه و در مانگاه نداریم

وی یکی دیگر از مشکلات لاینحل را بی‌سند بودن این سکونتگاه‌ها می‌داند و می‌گوید: «از آنجا که این سکونتگاه‌ها بدون مجوز و برنامه‌ریزی شهری احداث می‌شوند، سندهای مالکیت وجود ندارد. برای همین عدم وجود زمین برای خدمات رفاهی یکی از مشکلات ماست، یعنی در این محلات عملاً فضایی برای ساختن مدرسه و فضای سبز و... وجود ندارد.»

❖ حضور مهاجران ایرانی و غیر ایرانی

به گفته طالبان یکی دیگر از مشکلات حل نشده مهاجرین ایرانی و غیر ایرانی است که به علت بنیه پایین اقتصادی دچار تعارض و تضاد با جامعه شده و بز هکاری ایجاد می‌کند، همچنین رفتارهای قبیله‌ای، گروهی و طایفه‌ای به این مسائل دامن می‌زند. نایب‌رئیس شورای شهر شیراز مدعی است که بیشترین آمار جرم و جنایت شیراز در این مناطق است.

❖ باید هزینه زندگی مناطق حاشیه را بالا ببریم

وی در مورد راهکارهای برخورد با رشد روزافزون خلاف‌سازی و حاشیه‌نشینی تصریح می‌کند: «در مهاجرت‌های جدید باید مقداری با تکیه بر قوه قهریه عمل کرد اما در مورد سکونتگاه‌های قبلی که الان جزء محدوده شهر هستند، قوه قهریه را اصلاً مجاز نمی‌دانم، در مورد ساخت‌وسازهایی که هم‌اکنون در حال انجام است راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدتی داریم، در بحث کوتاه‌مدت یکی برخورد جدی با این افراد هست و یکی بحث افزایش هزینه زندگی در سکونتگاه‌های غیررسمی است، هزینه‌های مادی و غیرمادی سکونت در این مناطق باید بالا برود تا نتوانند به راحتی به این محلات مهاجرت کنند.»

❖ توانمندسازی به معنی حاشیه‌سازی نیست

مهندس طالبان ادامه می‌دهد: «به عنوان مثال ما در بحث توانمندسازی اولین خانه محلات کشور را برای محله سهل آباد احداث کردیم تا به آموزش‌های مقتضی بپردازد اما از طرفی طبق ماده ۱۰۰، یا چند نفر از خلاف‌سازها برخورد جدی کردیم تا مردم بدانند قضیه پیگرد قانونی دارد و اگر توانمندسازی می‌شود به این معنا نیست که حاشیه‌سازی غیرقانونی می‌تواند ادامه پیدا کند.» به گفته وی مالکان این زمین‌ها بعد از این اقدام به شهرداری مراجعه کردند و به توافق رسیدند، با این کار الان در محدوده قانونی شهر شیراز تفکیک‌ها منطبق با موازین شهری صورت گرفته و داخل محدوده خلاف‌سازی ندارند.

❖ توقع صرف از شهرداری سبب لاینحل شدن حاشیه شهر می‌شود

این مقام مسئول درباره دوره بلندمدت نیز می‌گوید: «حل این مشکل نیاز به عزم ملی دارد، شهرداری و شوراهای به‌تنهایی نمی‌توانند کاری از پیش ببرند، وزارت شهرسازی، استانداری‌ها، شورای تأمین سیاست‌های کشور و شورای توسعه برنامه‌ریزی استان باید این مسئله را جدی بگیرند و اعتبارات و مطالعاتی را به این موضوع اختصاص دهند. چون با ادامه این روند در ده سال آینده به مشکلات لاینحلی خواهیم رسید.»

بهزیستی، معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، کمیته امداد امام خمینی، سازمان فنی حرفه‌ای، عمران و مسکن‌سازان فارس به نیابت از شرکت‌های مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران، شهرداری و شورای محل، خدمات منظمی ارائه شد که همچنان ادامه دارد، محله سهل آباد منطقه پایلوت کار بوده که به کمک شهرداری اقداماتی مثل تأسیس کتابخانه و خانه محله، آسفالت معابر صورت گرفته و به کمک آموزش و پرورش مدرسه ساخته شده و به کمک سازمان فنی حرفه‌ای و بهزیستی خدمات آموزشی همگام با بازار کار ارائه شده است.» نایب‌رئیس شورای شهر شیراز در مورد برنامه‌ریزی برای ادامه روند توانمندسازی و ساماندهی در شیراز توضیح می‌دهد: «ما در برنامه‌ریزی سال ۹۴ مشاورانی خواهیم داشت که به صورت جزئی محلات را ارزیابی کنند و نقشه راهی بدهند برای برآورد نقاطی که ما نتوانستیم روشن کنیم یا نقاطی که از مسیر منحرف شدیم یا مواردی که نتایج خوبی داشته است.»

وی ادامه می‌دهد: «در این مسیر سعی می‌کنیم اقداماتی انجام بدهیم که تأثیرات منفی این محلات را کاهش دهد، برای این کارها خیلی وقت‌ها هزینه‌های هنگفت لازم نیست.

درست است که شاید نتوان به راحتی مدرسه و ورزشگاه ساخت اما با هزینه‌های پایین می‌شود به مردم آموزش اجتماعی داد تا حداقل روند توانمندسازی متوقف نشود و این افراد به هر میزان که ممکن است پیشرفت فرهنگی اجتماعی بکنند تا بار منفی آن‌ها بر روی شهرها کمتر شود.»

وی در مورد برنامه‌ریزی انجام‌شده برای آموزش به ساکنان محلات مورد بحث می‌گوید: «این طرح در شیراز در ۳ قالب برنامه‌ریزی و اجرا گردیده است. قالب اول اطلاع‌رسانی و معرفی خانه محله در جلسات گروهی و انجمن‌های اجتماعی موجود در محله بود و در مرحله دوم تشکیل جلسات مردمی، بررسی و اولویت‌بندی مسائل و مشکلات محله و در مرحله آخر اجرای آموزش چهره به چهره در قالب تهیه پرسنل‌های نیازسنجی و مهارت‌سنجی در محله.»

❖ ارتباط مستمر مردم محلات و مسئولین

یکی از راهبردهای موفق و مؤثر در توانمندسازی، تشکیل منظم جلسات از چهار سال گذشته و هر دو هفته یک‌بار در خانه‌های محلات، مسجد و حسینیه است، مسئولین در این جلسات با مردم محله هم‌اندیشی، تصمیم‌گیری و پیگیری می‌کنند و این عمل باعث پیدایش فرآیند مدیریت یکپارچه شهری می‌شود.

❖ تغییر نام و احیای هویت ارزشی در محلات بدنام

طالبان همچنین یکی از کارهای خوبی که در خانه محله انجام گرفته را تغییر نام و لقب این محلات می‌داند و می‌گوید: «این محلات اصولاً به نام‌های بدی معروف هستند که خودبه‌خود بی‌هویتی و ضد ارزش‌ها را به افراد ساکن تزریق می‌کند، خانه محلات با شناسایی افراد موفق در این محلات افراد روی نقاط مثبت ساکنین محله کار کرد تا باعث ایجاد و افزایش تعلق خاطر به محله شود. برای مثال بعد از تغییر نام‌ها، در بعضی محلات در روز در سال انتخاب شد که به جای پاکبان‌ها خود مردم محله به تمیز کردن محله بپردازند. بحث مشارکت مردمی در این مورد بسیار خوب بود و در نتیجه آموزش‌ها و تلاش‌های نهادها و همکاری و مشارکت خود مردم پس از مدتی جوان‌ها به صورت خودجوش محلی را با کمترین امکانات به زورخانه تبدیل کردند که هر شب تعداد زیادی در آنجا ورزش زورخانه‌ای می‌کنند و حتی کسانی بودند که در این محلات زمین اهدا کردند تا در مانگاه در آن ساخته شود.»

❖ مشکلات ریشه‌ای و حل‌نشده حاشیه شهر

هر چند شهر شیراز به نسبت شهرهایی مثل مشهد و تهران جمعیت حاشیه‌نشین کمتری دارد و با تشکیل خانه محلات توانسته تجربه موفق‌تری در زمینه توانمندسازی اقتصادی محله‌های هدف باشد، اما در این بین همچون سایر شهرها، مشکلات اساسی دیگری نیز وجود دارد که طالبان صراحتاً اذعان می‌کند که نتوانسته‌اند برای آن کاری کنند.

او در مورد مشکل محلاتی که به خوبی توانمندسازی نشده‌اند می‌گوید: «به صورت کلی و مصوب اجرای این طرح‌ها به عهده شهرداری است اما با افزایش تعداد محلات همکاری و توان ارائه خدمات نهادهای همراه مثل